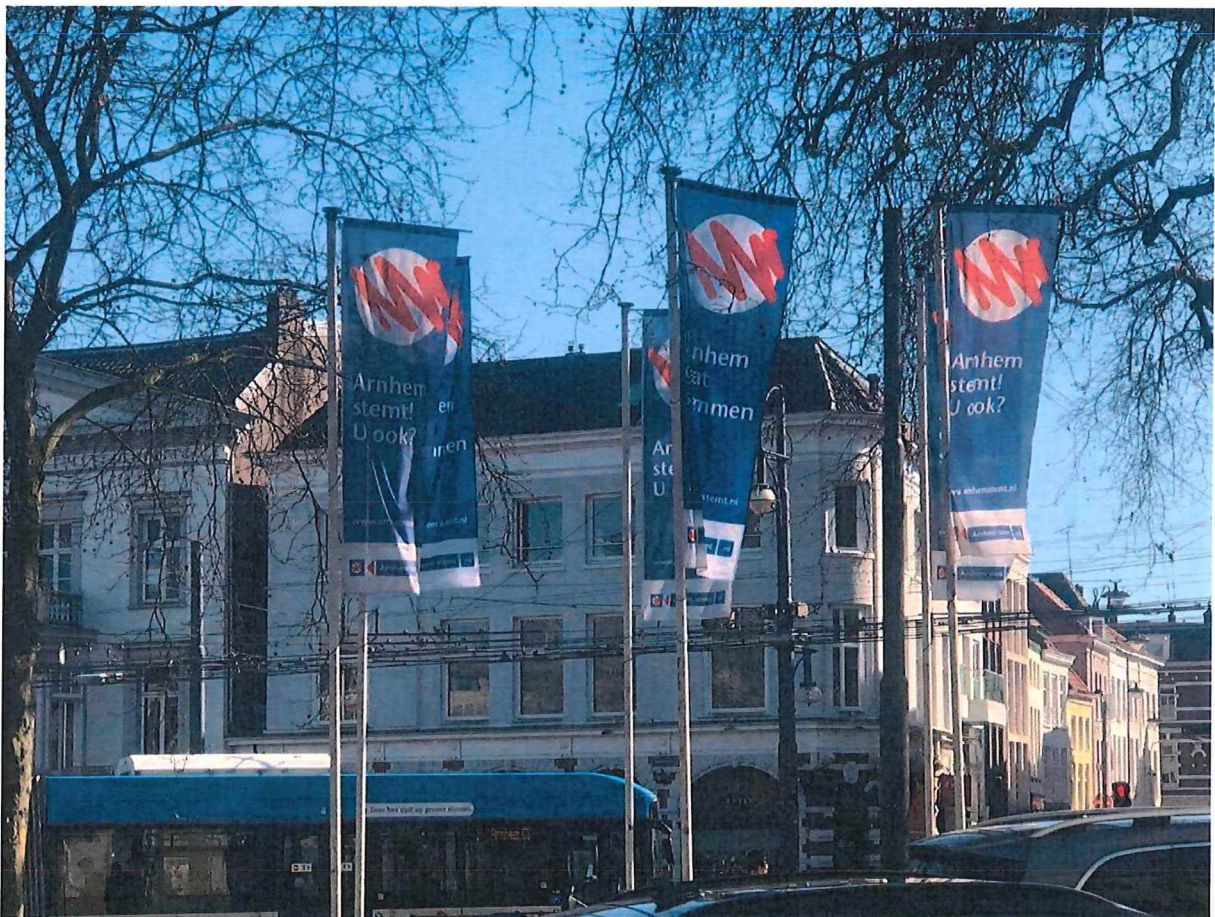

GOEDE STEMMING VOOR EEN DEMOCRATISCH ARNHEM

Reflectie voor het Centraal Stembureau

Ramon Barends
PSP'92 Gelderland
Maart 2026

Inleiding

'Was Arnhem in de goede stemming op 18 maart?; dat lijkt de belangrijke vraag om te beantwoorden. Tijdens de zitting van het Centraal Stembureau wordt deze vraag ook besproken. Uiteindelijk is het de gemeenteraad die op 31 maart 2026 besluit over de rechtmatigheid en de eerlijkheid van de verkiezingen. Een belangrijk besluit, omdat het gaat over de democratische legitimatie van ons stadsbestuur. Daarom heeft de PSP'92 zoals altijd onderzoek gedaan naar de gang van zaken rond de verkiezingen.

Dat is geen onnodige luxe. Wanneer we kijken naar verkiezingen in de omgeving, dan zien we in Doesburg een afgetreden burgemeester en de toekomst van de gemeente die afhangt van wel 1 stem. Ook in de gemeente Berg en Dal worden alle stemmen hertelt.

Gelukkig is de stemming in Arnhem helder en zijn hertellingen niet nodig. Dat elke stem telt leert de gemeente Roermond waar zelfs geloot moest worden om de restzetel. CDA en PvdDieren hadden precies evenveel stemmen.

Elke stem telt.

Namens de PSP'92,

Ramon Barends

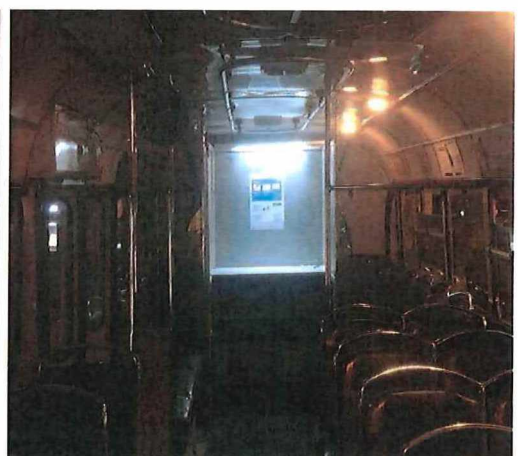
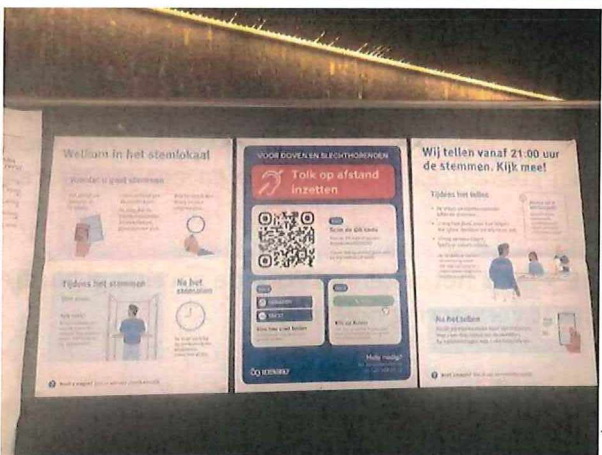
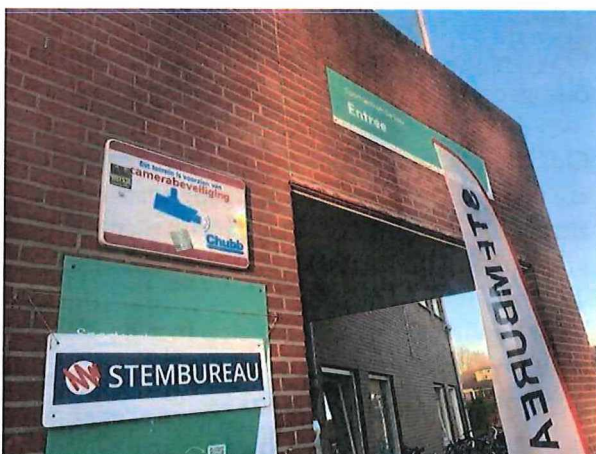

Opkomstbevordering

Minder dan 50% van de kiezers is uiteindelijk opgekomen bij deze lokale verkiezingen. Dat is en blijft jammer. De PSP'92 vraagt om blijvende aandacht voor de inwoners die niet komen opdagen bij de lokale verkiezingen.

Het is van belang om uit te zoeken in welke wijken er een lage opkomst is. Niet om daar nog meer aandacht aan te geven, maar wel om te onderzoeken wat de reden is waarom mensen niet komen stemmen. Er is eerder onderzoek naar gedaan, maar blijvend onderzoek is nodig.

Wij zijn blij met de activiteiten voor opkomstbevordering. Het organiseren van een Jongerendebat en het Democratiefeest in LUXOR Live zijn positief voor het stimuleren van jongeren om te komen stemmen. Opvallend is het ontbreken van een groot algemeen verkiezingsdebat voor volwassenen.

Waarnemingen in de stembureaus

Op verkiezingsdag heb ik enkele stembureaus bezocht: enkele in het Centrum, enkele in Noord en enkele in Zuid.

Geconstateerd is dat er heldere informatie in het stemlokaal zelf is en met name ook in het stemhokje. Ook is er een tolk op afstand beschikbaar.

Daarnaast is er informatie over het openbaar tellen opgehangen. Dat is waardevol, want nog te vaak wordt gesteld dat 'de verkiezingen nep zijn'.

De ontvangst was over het algemeen prettig en warm, ook als er verteld werd dat er slechts waargenomen werd en niet gestemd. Ik spreek dank uit voor de fijne gesprekken met de stembureauleden.

Opvallend was het dat kinderen niet mee mochten in het stemhokje. De PSP'92 stelt dat 'jong geleerd, oud gedaan' juist hier van toepassing is.

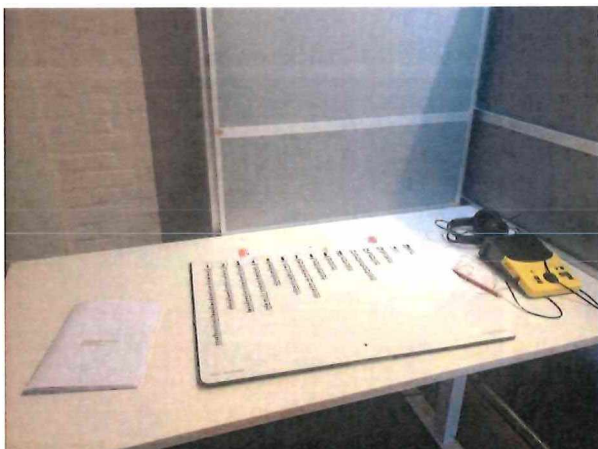
Ook heb ik gezien dat kiezers met een verlopen en met gaten ongeldig gemaakt paspoort wilden stemmen. Er zou een nieuw paspoort aangevraagd zijn en daarom zouden er al gaten in het paspoort zitten. De kiezer kon niet stemmen met dit paspoort (gelukkig wel met een rijbewijs). Toch is hier de vraag hoe te handelen als stembureau.

Vaak hadden kiezers de envelop met de stempas nog niet geopend. Er was dus ook niks gelezen van de uitleg die meegestuurd is. Dat die uitleg nodig is blijkt uit alle opmerkingen in de verschillende processen-verbaal.

Positief ben ik over de stemmal voor blinden. Daar wordt gebruik van gemaakt en dat is waardevol. Ook is het mooi te zien dat er een stembureau was waar een doventolk aanwezig was.

Ten aanzien van mobiel stembureau 112 vragen wij aandacht voor het 'vier-ogen-principe' rondom het vervoer van de stembus. 112 had niet één stembus, maar meerdere. Defacto betreft het hier meer stembureaus. Dit had gesplitst moeten worden in een stembureau LUXOR Live en een stembureau Trolley.

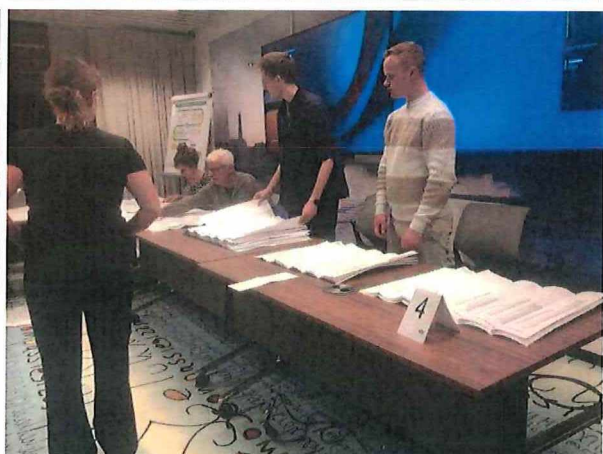
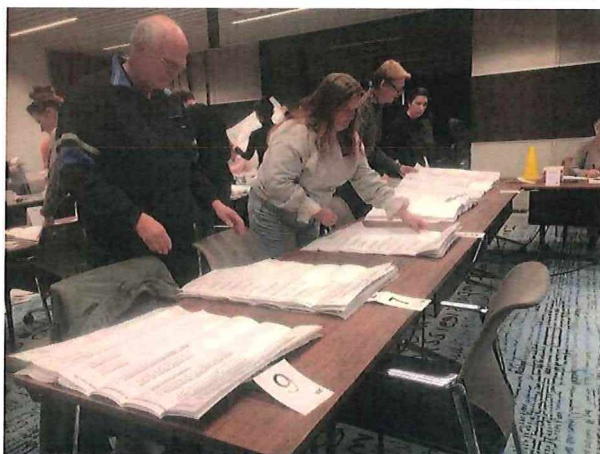
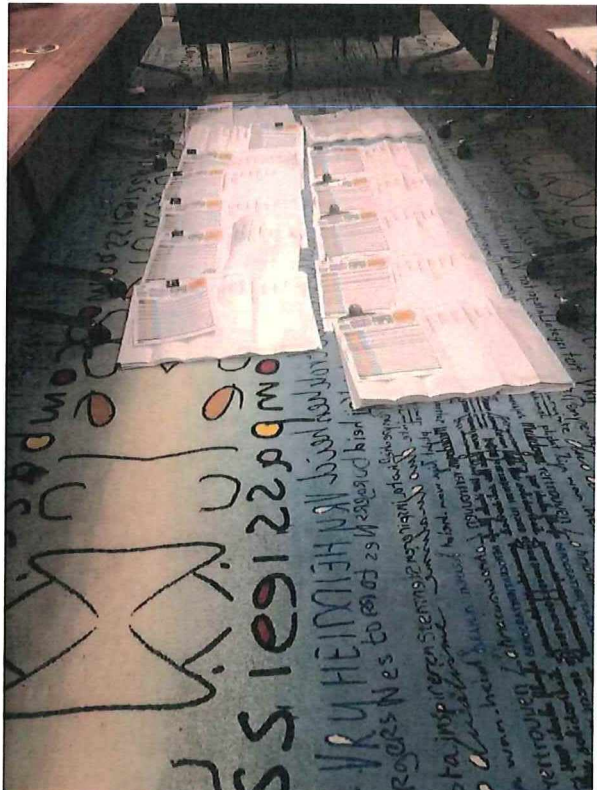
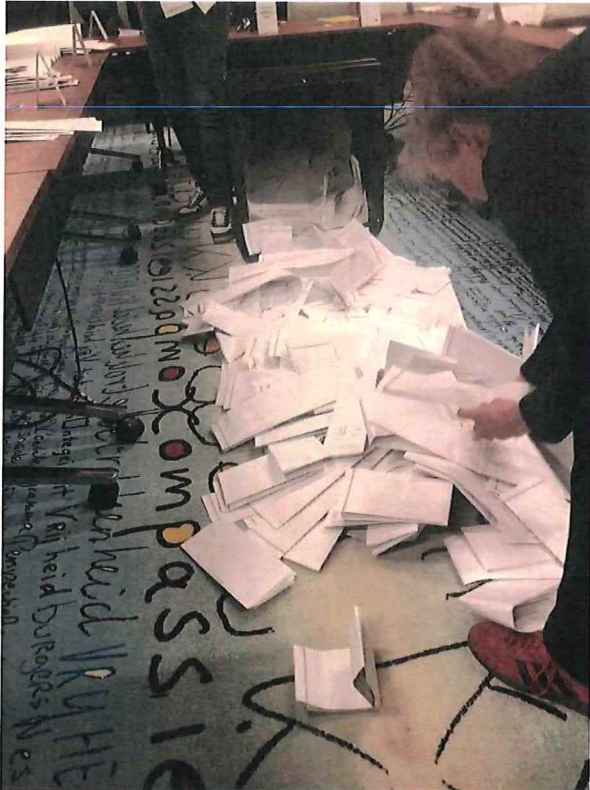
De spreiding van stembureaulocaties vraagt aandacht. Wat is het criterium voor de spreiding? Nu zijn er stembureaus die te dicht op elkaar zijn geplaatst, wat verwarring oplevert.

Tellen van stemmen

Het tellen van stemmen is een belangrijk moment wat in onze democratie een openbaar moment is. Juist dat moment is van essentieel belang voor de democratie. Daar waar mensen roepen op social media dat verkiezingen doorgestoken kaart zijn, wordt juist door die openheid en transparantie deze stelling afgestraft.

Ik heb het telproces om 21.00 uur op het Stadhuis gevolgd. De waarborgen van onze democratische rechtstaat zijn geborgd. Het tellen gaat open en transparant.

Democratie en waarnemen

Het mogen en kunnen waarnemen bij verkiezingen is van waarde. Niet alleen de PSP'92 heeft waargenomen, maar ook – blijkens het PV van stembureau 212 – de EU Council of Europe heeft dit gedaan. Uiteraard ben ik benieuwd naar deze conclusies.

De Kiesraad heeft rapport uitgebracht over deze verkiezingen. Ook hier ben ik uiteraard benieuwd naar.

Waardering spreken wij uit voor het werk van alle stembureauleden. Wel vragen wij aandacht voor de kwaliteit van stembureauleden. Zij doen een examen/test voordat zij mogen zitten in het stembureau. Deze test wordt nu thuis afgelegd en is verre van waterdicht. Het zou (in ieder geval bij voorzitters en plv voorzitters) aan te bevelen zijn als dit op het Stadhuis gebeurt.

Het is en blijft ronduit ondemocratisch om te zien hoe posters beklad worden. Burgerparticipatie is op deze manier geen goede zaak. Het bekladden van posters is gelijk aan het bekladden van de democratie.

Afrondend

De helft van de kiezers is gekomen. Dat vraagt blijvend aandacht. De gemeenteraad vertegenwoordigd ook hen die niet gekomen zijn. De Raad is er voor 100% van de inwoners van Arnhem.

De komende 4 jaar gaan 39 raadsleden aan de slag voor Arnhem. Wij vragen als PSP'92 om een Raad die samen wil werken aan de stad. SAMEN en BALANS zijn de sleutelwoorden voor ons. De formatie is wat dat betreft begonnen. Wij wensen de verkenner, Frits Lintmeijer, veel succes.

De oude slogan van PRO Arnhem roepen wij juist vandaag in herinnering: ...als je van de stad houdt!

Deze zitting markeert het einde van het democratisch verkiezingsproces. Bijna, want de Commissie voor Geloofsbrieven zal nog onderzoek doen naar de benoembaarheid van de gekozenen. Wanneer komt deze Commissie bijeen? Dat staat nu niet op de website van de Raad.

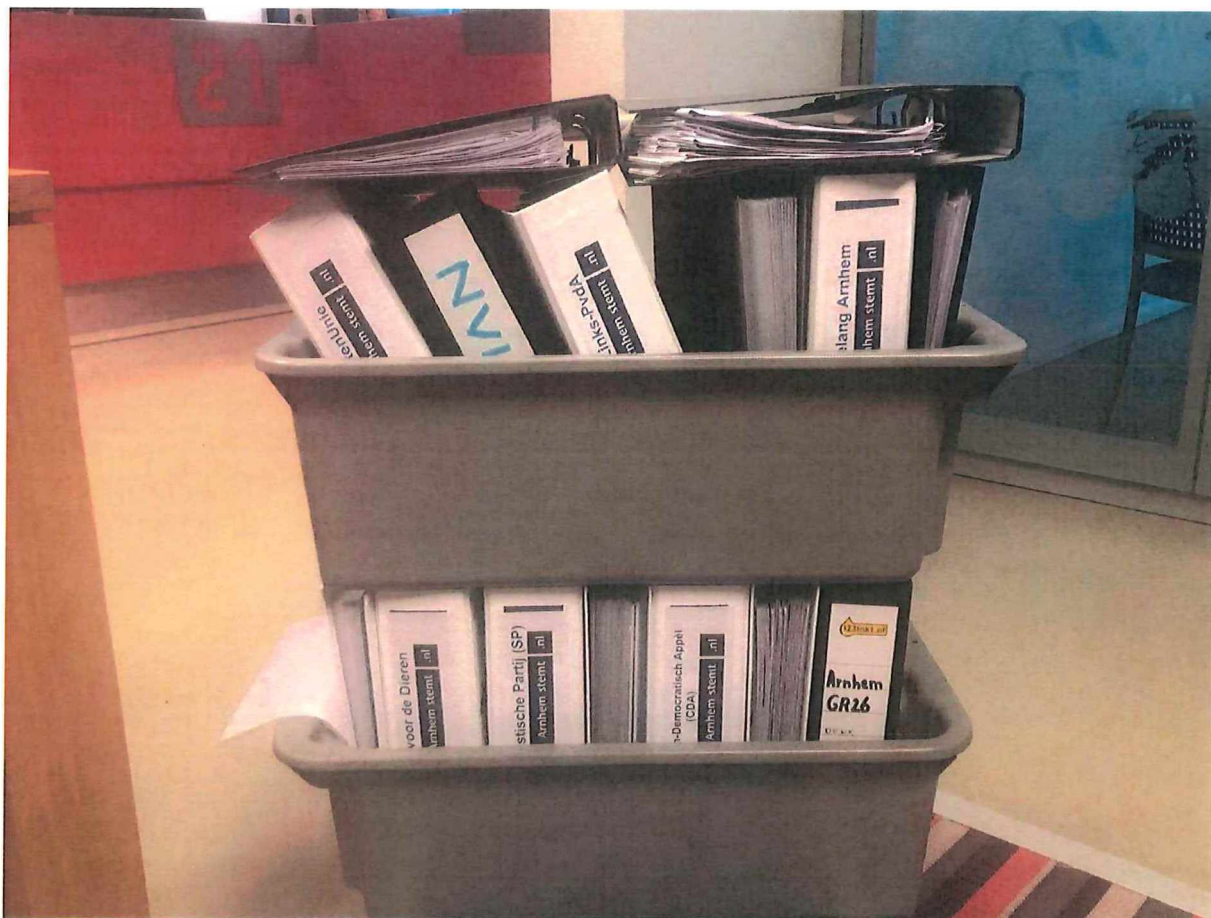
Namens de PSP'92 danken wij allen die betrokken waren bij het democratisch verkiezingsproces en wensen wij alle 39 gekozen Raadsleden Gods rijke Zegen, Kracht en Wijsheid toe!

Arnhem, **27 MRT 2026**

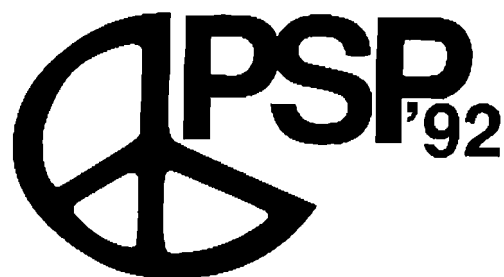
Bijlage: Notitie zoals ingediend op 6 februari 2026 tijdens de zitting centraal stembureau

Kandideren voor de vertegenwoordiging van de burger
Reflectie voor de zitting van het Centraal Stembureau
Gemeenteraadsverkiezingen Arnhem 2026-2030

Ramon Barends

PSP'92

Inleiding

Verkiezingen zijn een belangrijk moment voor de democratie. Ook lokaal is de democratie van belang. Ondanks dat de PSP'92 gekozen heeft om juist niet deel te nemen aan de verkiezingen zijn wij actief in provincie en natie. Daarom volgen wij het verkiezingsproces en geven wij onze reflectie om het proces daar waar mogelijk te verbeteren.

Zo moet u deze reactie lezen. Wij verzoeken om deze ook aan de Kiesraad en aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te zenden.¹

Ramon Barends

---

¹ <https://www.arnhem-direct.nl/vijftien-partijen-op-weg-naar-gemeenteraadsverkiezingen-arnhem/>

Complimenten

De PSP'92 wil waardering uitspreken voor de inzet van de burgemeester van Arnhem om verkiezingen onder de aandacht te brengen. Wij hebben kennisgenomen van de mooie uitingen van de gemeente om de verkiezingen onder de aandacht te brengen. Wij zagen al vlaggen en jassen met 'Arnhem Stemt'.

De service van het Team Verkiezingen willen wij ook als positief bestempelen. In een fijne sfeer verloopt het contact en dat mag genoemd worden.

Ook het feit dat Loket 22 het Verkiezingsloket is dat permanent bemand is werkt prettig voor ieder die betrokken is bij het verkiezingsproces of die een verklaring komt afgeven.

Democratie en weerbaarheid

Het politieke werk is van belang voor onze samenleving. Alle kandidaten doen dat werk met hun belang en het algemeen Arnhems belang voor ogen. Het is dan ook bijzonder om te beseffen dat in alle Nederlandse gemeenten vandaag deze zitting wordt gehouden. Het mogen kiezen en het verkiesbaar mogen zijn vindt de PSP'92 mooie grondrechten. Ook het recht om bij deze zitting het woord te voeren waarderen wij.

Formulieren

De opmaak en indeling van de formulieren die OSV als output geeft is anders. Deze formulieren zijn door de opmaak en indeling omslachtiger om te bekijken. Ook kunnen er makkelijker pagina's worden aangepast na ondertekening. Dit was moeilijker bij de oude formulieren.

Hashcode

De hashcode staat niet onderaan de formulieren, afgezien van de H1. Ook dit maakt fraude en vergissingen mogelijk.

Papieren systeem

De Kiesraad heeft eerder te kennen gegeven dat digitale kandidaatstelling mogelijk moet zijn. Wij geven aan dat wij onderzoek graag ondersteunen.

Level playing field

De PSP'92 staat voor gelijke kansen. Nieuwe partijen of partijen die geen zetel hebben behaald moeten steeds een borgsom betalen en ondersteuningsverklaringen aanleveren. Het scheiden van kaf van het koren is nodig, maar een heroverweging is wenselijk.

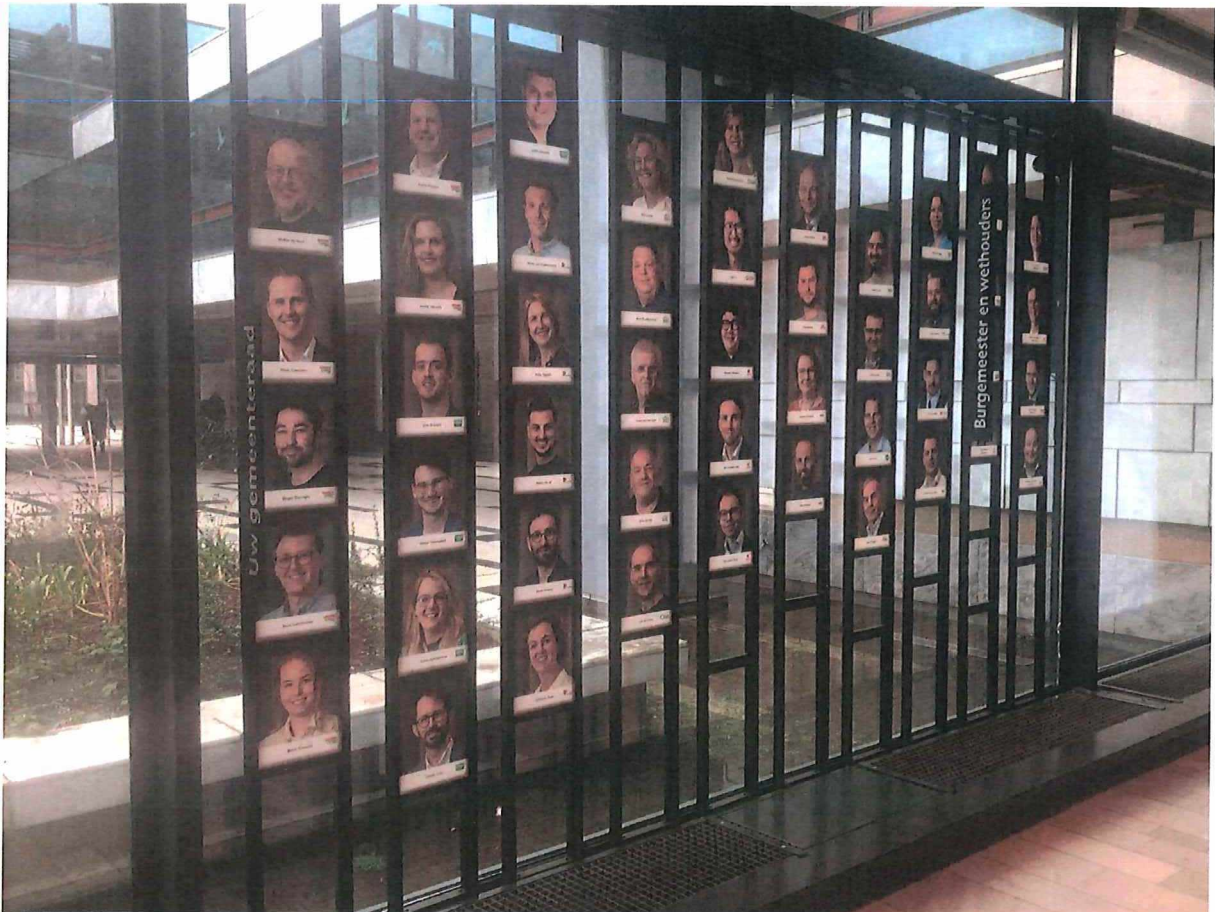
Doorwerking registraties

Bij deze verkiezing nemen partijen met een naamsregistratie deel vanuit het landelijk kiesregister met doorwerking. Hoe wordt gecontroleerd of de inleveraar gerechtigd is om deze naam te mogen gebruiken? Hoe wordt de echtheid van de handtekening van degene die toestemming moeten geven gecontroleerd?

Verzuimperiode stukken nu niet ter inzage

Het maken van bezwaar door inwoners wordt bemoeilijkt als de stukken nu niet volledig ter inzage liggen. De ingediende stukken in de verzuimperiode lagen nu niet ter inzage. Dat is afwijkend in vergelijking met het verleden. Mocht dit wettelijk nodig zijn roepen wij op om de Kieswet te wijzigen. De stukken zouden op de dag van de zitting minimaal volledig ter inzage moeten liggen.

Daarnaast waarderen wij in onze democratie de kandidaten. Zij gaan in deze periode tot aan 18 maart 2026 de kiezer overtuigen. Daarna zullen er 39 mensen aan de slag gaan. Voor allen wensen wij dat zij hun werk in rust en vrede kunnen doen, zonder bedreigingen. Wij hebben kennisgenomen van het onderzoek van Omroep Gelderland² en zijn geschrokken van het grote aantal bedreigingen richting politici. Wij vragen van de burgemeester om zich net als de CdK eveneens in afkeurende zin uit te spreken over dit fenomeen en zich in te zetten dat geen een actieve kandidaat bedreigd wordt.³

Aan de slag!

De PSP'92 wil iedere kandidaat succes wensen en daarbij Gods rijke Zegen en Kracht toewensen. Aan de slag!

Arnhem,

06 FEB 2026

² <https://www.gld.nl/nieuws/8427013/slapeloze-nachten-tientallen-raadsleden-bedreigd>

³ <https://www.gld.nl/nieuws/8428288/raadsleden-krijgen-doodsbedreigingen-dit-is-schokkend>